

MILYEN SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJT SZÁMUNKRA A TERMÉSZET?

ERDŐ ÉS VADGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS AJÁNLÁSOK DÖNTÉSHOZÓKNAK

MINISTERUL MEDIULUI

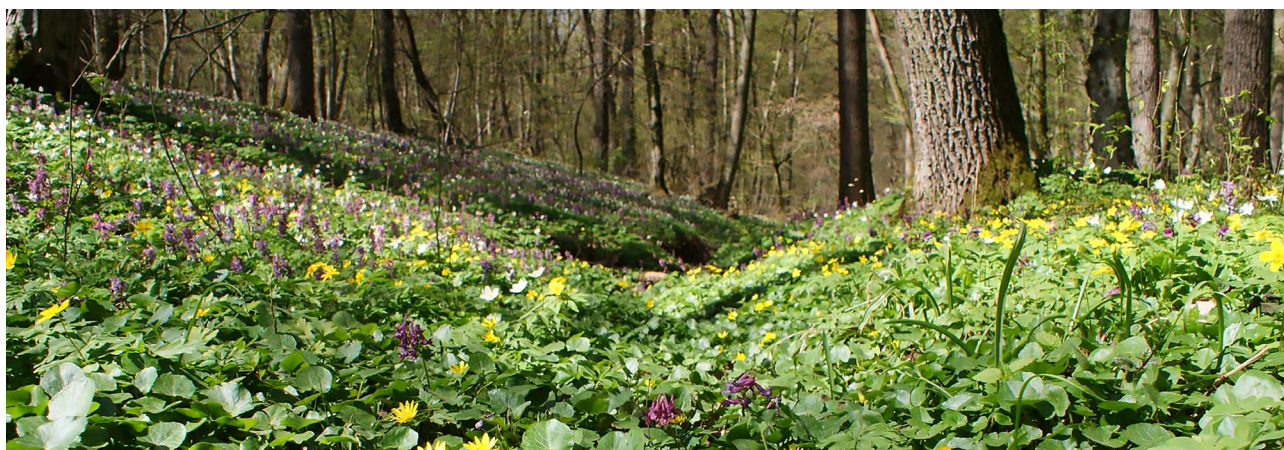

MIT NYÚJT A TERMÉSZET AZ ERDŐ ÉS VADGAZDÁLKODÁS SZÁMÁRA?

Az ökoszisztéma szolgáltatások azoknak a szolgáltatásoknak a gyűjtőneve, amit a természet a társadalom számára nyújt. Ezek a szolgáltatások, mint pl. a faanyag, a takarmány, a víz(megtartás) vagy az erózió elleni védelem hasznosak és gyakran létfontosságúak. Sajnos rohamosan veszítjük el ezeket a javakat, elvesztésük nem csak a természetet károsítja, de komoly gazdasági terhet is jelent.

Az ökoszisztéma szolgáltatások három csoportját különböztetjük meg: az ellátó, szabályozó és kulturális

szolgáltatásokat. Míg az ellátó szolgáltatások biztosítják a faanyagot, a fogyasztásra alkalmas terméseket és gyógynövényeket, a szabályozó szolgáltatások gondoskodnak a levegő és víz tisztaságáról, és részt vesznek az éghajlat és a csapadékmennyiség szabályozásában. Az erdő ezen felül a turisták és helyiek kedvelt kirándulólhelye is lehet, emellett számos nem anyagi jellegű szolgáltatást nyújt, mint például a vadászati lehetőség, az esztétikai élmény, vagy ez utóbbiból származó művészi ihlet.

MILYEN ÉRTÉKE VAN AZ ERDŐKNEK ÉS SZOLGÁLTATÁSAIKNAK?

Munkánk során felmértük a Nyárád és Kis-Küküllő mente legfontosabb ökoszisztéma szolgáltatásait. Célunk az volt, hogy feltárjuk a leglényegesebb szolgáltatásokat és elősegítsük, hogy ezek védelme beépüljön a megfelelő fejlesztési tervekbe. Tanulmányunk készítése alatt a szolgáltatások társadalmi és gazdasági értékelésébe bevontuk a helyi lakosokat is, hiszen ők ismerik legjobban a táj adottságait, illetve a táj változásai őket érintik leginkább.

Kérdőívészésünk során a lakosság az erdőhöz közvetlenül kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatásokat mind fontosnak értékelte. A fontossági sorrend szem-

pontjából a növény és erdőborítással is összefüggő vízmegtartás került első helyre. A megkérdezettek a második legfontosabb szolgáltatásként a klímaváltozás mérséklésével összefüggő szén-dioxid megkötést jelölték meg, amely évi 5,7 millió lej értékűre becsülhető a területen és nagyrészt az erdőknek köszönhető. A vadon termő növények és gombák a harmadik legfontosabb szolgáltatás 1,7 millió lej gazdasági értékkel a területen. A faanyag, tűzifa került a negyedik helyre, amelynek becsült gazdasági értéke 14,8 millió lej évente a területen.

MILYEN AZ ERDŐ ÉS VADGAZDÁLKODÁS JELENLEGI HELYZETE?

A kutatási terület 37%-át borítja erdő. A legjelentősebb fafaj a bükk, mellette kisebb arányban jelen van a kocsánytalan tölgy és a gyertyán, az ültetvényeken pedig az akác és a fenyő. Az erdőgazdálkodás fontos szektor a régióban. Az ökoszisztéma szolgáltatások helyi szakértőkkel végzett becslése során ugyanakkor megerősítést nyert, hogy az erdők szolgáltatásai

messze sokrétűbbek, mint pusztán a faanyag. A lombhullató erdők a legfontosabb élőhelynek bizonyultak a turisztikai vonzerő és helyi identitás, az erózió elleni védelem és a vadon termő gombák szolgáltatásában is. Az erdők legközvetlenebb hasznosításával, a fakitermeléssel kapcsolatban több probléma is felmerült, például a rendezetlen erdőbirtok viszonyok követ-

keztében nem megfelelően ellenőrzött és nyomon követett, gyakran természetromboló gazdálkodás, és a gyakori illegális kitermelés. Mindezek azért is aggályosak, mert következőképpen nem csak a faanyag kitermelése nem fenntartható, hanem az erdők többi

szolgáltatása is sérül, ami hozzájárul összetettebb regionális problémákhoz is, mint pl. a vízminőség romlása, vagy az árvizek kialakulása. A falopás és az engedély nélküli gyűjtögetés szintén jellemző a területen.

MIT SZERETNÉNK ELÉRNI 2040-RE A NYÁRÁD ÉS KIS-KÜKÜLLŐ MENTÉN?

Kutatásunk során felvázoltunk egy olyan ideális jövőképet, melyben az ökoszisztéma szolgáltatásokat sikerül megőriznünk és megfelelően használnunk, ehhez azonban a jelenben kell cselekednünk. A kedvező jövőkép eléréseért ajánlásokat fogalmaztunk meg.

Az ideális jövőkép szerint 2040-ben fenntartható erdőgazdálkodás folyik jellemzően őshonos fafajokkal. A fenntartható fakitermelés révén az erdők egészsége és biológiai sokfélesége nem sérül. Az erdőkben sokan gyűjtögetnek, ám ezt megfelelő keretek között, legálisan teszik.

MIT TEHETÜNK A FENNTARTHATÓ ERDŐGAZDÁLKODÁSÉRT?

Ahhoz, hogy a jelenlegi állapotból eljussunk a helyiek által áhított 2040-be, megfelelő szabályozási környezetet kell létrehozni. Szükség van a birtokviszonyok rendezésére, illetve biztosítani kell, hogy a fakitermelés szigorú, részletes minőségi és mennyiségi szabályozási keretek között, szigorú természetvédelmi kritériumok betartásával folyjon. Javasoljuk, hogy az erdészetek működését, a szabályok betartását az önkormányzat rendszeresen ellenőrizhesse. Fontos továbbá, hogy az erdőt ne csak a faanyag minősége alapján, hanem egyéb ökológiai és kulturális szolgáltatásai alapján is értékeljék, és ezeket is beépítsék az erdészeti termékek árába. A fenntartható kitermelés és a faanyag helyben történő felhasználása érdekében javasoljuk, hogy a rönkexportot védővám-mal korlátozzák, és a fafeldolgozást helyi vállalatok végezzék, akik kezdetben állami és EU-s támogatásban részesülnek. A jelenlegi erdőalapon kívül eső erdős területeket is erdőnek kell minősíteni. A terület Natura 2000 védettsége, és az ezzel kapcsolatos természetvédelmi előírások miatt javasoljuk, hogy az erdőgazdálkodók kompenzációban részesüljenek a fakitermelésből való jövedelemkiesés okán.

A MEGFELELŐ ERDŐGAZDÁLKODÁS ELÉRÉSÉHEZ JAVASOLJUK:

- A fakitermelési engedélyek és azok ellenőrzésének szigorítását.
- Az erdők egyéb (nem-fa) ökoszisztéma szolgáltatásainak integrálását az erdészeti üzemtervekbe.
- A Natura 2000-es kifizetések kidolgozását erdőkre a Vidékfejlesztési Programon belül.
- Az erdőben történő gyűjtögetés olyan szabályozását, amely megakadályozza az erdők és azok szolgáltatásainak túlhasználását, ugyanakkor lehetővé teszi ezen szolgáltatások fenntartható használatát a társadalom számára.

Bővebb információt a kutatásról a „Merre előre? - Jövőképek a Nyárád és Kis-Küküllő mente ökoszisztéma szolgáltatásainak tükrében”, illetve a „Mennyit érnek a természet ajándékai? - A Nyárád és Kis-Küküllő menti Natura 2000 területek ökoszisztéma szolgáltatás kutatásának összefoglaló tanulmánya” című kiadványokban találhat.

Elérhetők: www.milvus.ro/ecoservices.

PARTNEREK:

www.milvus.ro
www.okologia.mta.hu
www.ceeweb.org

ELÉRHETŐSÉGEK:

office@milvus.ro
tel/fax: +40 265 264726

MilvusGroup
CEEweb.For.Biodiversity

www.milvus.ro/ecoservices/

Ez a kiadvány az „Ökoszisztéma szolgáltatások felmérése és értékelése a Nyárád és Kis-Küküllő menti Natura 2000-es területeken” pályázat keretében készült. A pályázat eligibilis költségvetése 402 340,41 euró, ebből 60 351,06 euró a román állam hozzájárulása a Környezetvédelmi Minisztérium „R00z – Biodiverzitás és ökoszisztéma szolgáltatások” programján keresztül.

A projekt célja felmérni és térképezni a mintaterület legfontosabb ökoszisztéma szolgáltatásait. A projekt eredményeként készülő tanulmány feltárja az ökoszisztéma szolgáltatások hozzájárulását a fontosabb gazdasági szektorokhoz.

A projekt megvalósítását a Milvus Csoport Egyesület vezeti, a szakmai munkához pedig partnereként járul hozzá a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóközpontja és a CEEweb a Biológiai Sokféleségért európai természetvédelmi civil szervezetek hálózatának magyarországi képviselője.

További információért az EGT alapról, látogassa meg a következő oldalakat: www.eeagrants.org, www.eeagrantsmediu.ro, www.eeagrants.ro.